

Beskrivelse, redegørelse, argumentation – en undersøgelse af fremstillingsformer

Ib Ulbæk
Københavns Universitet

1. Indledning

I det følgende vil en empirisk undersøgelse af fremstillingsformer blive rapporteret. Det drejer sig om fremstillingsformerne beskrivelse, redegørelse og argumentation. Undersøgelsen har ønsket at se, om det er muligt for læsere at identificere de pågældende fremstillingsformer.

2. Fremstillingsformer – teoretisk set

Fremstillingsformer er teksters byggesten, der har bestemte, afgrænsede funktioner i opbygningen af den enkelte tekst. Formålet med teksten bestemmer dens genre, og genren selv bestemmer i høj grad hvilke fremstillingsformer, der vil indgå.

Ole Togeby skelner mellem 6 typer af fremstillingsformer (Togeby 2014). Beskrivelse og redegørelse hører til den ekspositoriske type, mens argumentation hører til den persuasive (op. cit. 100 f.). Dvs. at beskrivelse og redegørelse hører til den fremstillende fremstillingsform, mens argumentationen hører til den overtalende. Det er, hvis Togeby's model står til troende, rimeligt at antage, at beskrivelse og redegørelse er nærmere beslægtede med hinanden end med argumentation. Forskellen på beskrivelse og redegørelse kunne angives ud fra en akse mellem det abstrakte og det konkrete. En beskrivelse er mere konkret end en redegørelse. Vi laver beskrivelser af konkrete, sansbare ting og relationer mellem dem, mens vi laver redegørelser om mere abstrakte forhold såsom teorier, men også handlingsforløb. Der vil

være berøringspunkter mellem de to fremstillingsformer, som når man siger ”han redegjorde for ulykken” over for ”han beskrev ulykken”. Det er naturligt at bede om en redegørelse for Freuds driftsteori, men mindre naturligt at bede om en beskrivelse, naturligt at bede om en beskrivelse af Freuds ansigt, unaturligt at bede om en redegørelse af samme. Det fælles er, at man fremlægger relevante kendsgerninger. Forskellen er, at redegørelsen fremlægger abstrakte kendsgerninger, beskrivelsen konkrete kendsgerninger. Argumentation indeholder tilsvarende kendsgerninger, men de knyttes sammen i to grupper, hvor den ene fungerer som belæg for den anden, der er påstanden, der søges tilslutning til (Jørgensen & Onsberg 2008).

3. Design

Undersøgelsen er et spørgeskema indeholdende 6 korte tekster, der efter denne forfatters vurdering er hver af de tre fremstillingsformer, dvs. to forskellige beskrivelser, to redegørelser og to argumenterende fremstillingsformer. Spørgeskemaet er en multiple choice undersøgelse. Forsøgspersonen gives tre mulige svar til hver tekst og de samme mulige svar til alle teksterne: beskrivelse, redegørelse og argumentation. Forsøgspersonerne instrueres mundtligt i at besvarelsen er individuel; at det ikke er en test; at der ikke gives rigtige og forkerte svar – det sidste passer ikke helt, men er en nødvendig briefingstrategi, for at forsøgspersonerne vælger ud fra deres egen intuition.

4. Teksterne

Her er de 6 tekster sådan som de indgår i undersøgelsen. Jeg har med understregning markeret det, jeg holder for det rigtige svar.

1)

Der var lagt op til et bredt forlig om flygtningepolitikken. Alt tyder på, at Dansk Folkeparti ikke vil være med, fordi partiet ikke kan få kravet om statslige flygtningelandsbyer indfriet. I stedet er det nu op til Folketinget at behandle de lovforslag, som udlændingeminister Inger Støjberg fremlægger.

For vælgerne indebærer det, at forhandlingerne flyttes fra forhandlingslokalet til folketingssalen. Det betyder igen større åbenhed og mulighed for at følge med i, hvad partierne mener om

flygtningepolitikken. Det er kun godt. Indvandringen er tidens alt-overskyggende politiske spørgsmål.¹

Er 1) a: redegørelse b: beskrivelse c: argumentation

2)

Kære Mette Frederiksen, Henrik Sass og Thor Møger

I jeres valgstrategiske bog har I måske taget et stik hjem. Men I har gjort vold på selve fundamentet for jeres parti. For når I indgår en alliance med DF om oprettelsen af afskærmede statslige flygtningelandsbyer, så kan I ikke påstå, at det her handler om at hjælpe mennesker. For DF har fuldkommen ret. Det her forslag vil ødelægge integrationen.²

Er 2) a: redegørelse b: beskrivelse c: argumentation

3)

Huset ligger smukt placeret på en skrænt med udsigt over Middelhavet, den vilde natur, klipperne og den tropiske kyststrækning med et mangfoldigt dyreliv.³

Er 3) a: redegørelse b: beskrivelse c: argumentation

4)

Guitaristen Tim Sults sceneshow bestod eksempelvis i, at han på et tidspunkt gik tre skridt tilbage. Duknakket stod han der over sin guitar og i sin egen verden, hvor han som en stille kontoristtype lignende en, som ved et uheld havde fået en Motörhead-T-shirt på.⁴

Er 4) a: redegørelse b: beskrivelse c: argumentation

¹ JP net 091215: <http://jyllands-posten.dk/debat/leder/ECE8282918/Nye-stramninger/>

² JP net 091215, <http://jyllands-posten.dk/debat/blogs/annaallerslev/ECE8281915/Flygtningelandsbyer-blev-Mette-Frederiksens-sejr-og-Socialdemokratiets-nederlag/>

³ JP net, 091215, <http://jyllands-posten.dk/livsstil/bolig/Reportage/ECE8276839/Optimer-udsigten---byg-huset-kasse-pa-kasse/>

⁴ Gaffa net 091215, <http://www.gaffa.dk/anmeldelse/101986>

5)

Med Lukas Grahams enorme succes de seneste år vejrer nye soul-stemmer morgenluft. Vel at mærke stemmer, der er eksponenter for den mere legesyge og traditionelle soul. Den danske sanger Patrick Dorgan har allerede rumsteret i radioen og kaster nu svendestykket Painkillers på gaden.⁵

Er 5) a: redegørelse b: beskrivelse c: argumentation

6)

Danmark er ledet af ignoranter og skidesprællere - og her tager vi ikke ved lære af fortidens fejltagelser. Tænk at dem der tjener mest herhjemme, ønsker vi almindelige danskere skal ribbes endnu mere, røvhuller.....⁶

Er 6) a: redegørelse b: beskrivelse c: argumentation

5. Forsøgspersoner

Undersøgelsen er foretaget blandt mine to sprog 3-hold på bacheloruddannelsen i dansk ved INSS. Det er hold 3 og hold 4, der er i gang med 3. semester.⁷ Undersøgelsen foregik i december 2015. Som baggrundsvARIABLE blev de bedt om at angive køn og alder.

6. Resultater

Jeg vil opføre resultaterne i tre omgange: for de to hold individuelt og samlet, fordi de to hold ikke opfører sig ens, men om man skal lægge noget i det, er ikke klart.

6.1 Hold 3

Hold 3 leverede 28 besvarelser, og de fordelte sig som vist i tabel 1. Nogle af besvarelserne havde to krydser, derfor er summen nogle

⁵ Gaffa net 091215, <http://www.gaffa.dk/anmeldelse/102003>

⁶ EB net, 091215, <http://ekstrabladet.dk/nyheder/lederen/gebyrgribbene-loes-igen/5863855>

⁷ Tak til alle holdene for hjælpen.

Beskrivelse, redegørelse, argumentation ...

steder mere end 28. De dobbelte krydser kan tages som udtryk for usikkerhed om, hvorvidt tekststykket tilhører den ene eller den anden fremstillingsform. En uforudset detalje, som kun bidrager til forståelsen af de anvendte fremstillingsformer (jf. diskussionen senere).

Hold 3	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	21	5	1	5	15	2
Beskrivelse	7	0	27	24	13	9
Argumentation	10	25	1	0	2	18
Vinder	Red.	Arg.	Beskr.	Beskr.	Red.	Arg.

Tabel 1: Resultat for Hold 3

Det ses at nederste række i tabellen er angivet som vinder, dvs. den af fremstillingsformerne, der har fået flest ”stemmer”. Fortolkningen gemmes til diskussionen.

6.2 Hold 4

Hold 4 leverede 17 besvarelser som kan ses i tabel 2. Der gælder det samme som hos Hold 3, at der i flere besvarelser blev sat flere krydser.

Hold 4	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	9	1	0	2	10	2
Beskrivelse	5	1	17	17	10	3
Argumentation	7	15	0	0	1	14
Vinder	Red.	Arg.	Beskr.	Beskr.	Red./ Beskr.	Arg.

Tabel 2: Resultat for Hold 4

6.3 Det samlede resultat

Endelig, i tabel 3, de to foregående tabeller lagt sammen.

Hold 3 og 4	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	30	6	1	7	25	4
Beskrivelse	12	1	44	41	23	12
Argumentation	17	40	1	0	3	32
Vinder	Red.	Arg.	Beskr.	Beskr.	Red.	Arg.

Tabel 3: Samlet resultat for Hold 3 og Hold 4

7. Redegørelse for resultaterne

Da jeg udvalgte tekster med henblik på at identificere fremstillingsformer, så var min egen inddeling som Hold 3's og det samlede resultat:

Tekst 1: Redegørelse

Tekst 2: Argumentation

Tekst 3: Beskrivelse

Tekst 4: Beskrivelse

Tekst 5: Redegørelse

Tekst 6: Argumentation

Og som man kan se af resultaterne, så kan forsøgspersonerne godt kategorisere teksterne på tilsvarende vis. Så i den forstand har fremstillingsformerne realitet. Men som man også kan se af tallene, så er nogle af teksterne mere entydigt kategoriseret end andre.

Mest entydige: Tekst 2, 3 og 4.

Mellemgruppe: Tekst 1 og 6.

Mest tvetydig: Tekst 5.

Dette resultat gælder for Hold 3 (tabel 1) og for det samlede resultat (tabel 3), men ikke for Hold 4, hvor det ser således ud:

Mest entydige: Tekst 2, 3, 4 og 6

Mellemgruppe: ingen

Mest tvetydige: Tekst 1 og 5.

Hold 4 alene skiller sig også ud ved, at tekst 5 har lige mange besvarelser på redegørelse og beskrivelse. Og hvis man lavede signifikans-test på tekst 5, så ville forskellen ikke være signifikant hverken for Hold 3 alene eller for det samlede resultat.⁸

8. Diskussion

Lad os først diskutere metoden. Jeg har valgt at lave dette som spørge-skema med teksteksempler, der læses, og besvarelsen består i afkrydsning af forud givne kategorier. Man kunne hævde det synspunkt, at det gør opgaven for let, at man i stedet skulle demonstrere sin viden ved selv at rubricere de pågældende tekststykker. På den måde ville man måske få andre kategorier, og nogle af teksterne ville måske af et flertal få en helt fjerde eller femte kategori end de tre givet her. Det er sandt og kunne være en anden måde at videreføre undersøgelsen på. Men rationalet er at begynde med det nemmeste, når der ikke er lavet undersøgelser af denne art før. Og der bliver demonstreret en viden om fremstillingsformerne. På samme måde som en match-to-sample procedure viser evner til at kategorisere. Man kan for eksempel have ordene ”legetøj”, ”møbler” og ”biler” og så en række billeder, hvor et skolebarn bliver bedt om at vise evnen til at kategorisere ved at lægge de matchende billeder hen til arkene med ordene (det kan også udføres med ting, fx et stykke legetøj, som andre legeting så matches med, jf. Premack & Premack 1983).

Nogle af teksterne er som sagt entydige i deres kategorisering. Det gælder tekst 2, 3 og 4. De kategoriseres næsten helt entydigt som henholdsvis argument (tekst 2) og beskrivelse (tekst 3 og 4). Man kan analysere dem, for at se hvorfor de er så nemme at kategorisere. Men lad os hellere se på de andre mere tvetydige tekster.

Tekst 1:

Der var lagt op til et bredt forlig om flygtningepolitikken. Alt tyder på, at Dansk Folkeparti ikke vil være med, fordi partiet ikke kan få kravet om statslige flygtningelandsbyer indfriet. I stedet er det nu op

⁸ Mit gæt er, at alle teksternes kategoriseringer, bortset fra tekst 5, er signifikante. Jeg har ikke valgt at lave signifikansanalyse.

til Folketinget at behandle de lovforslag, som udlændingeminister Inger Støjberg fremlægger.

For vælgerne indebærer det, at forhandlingerne flyttes fra forhandlingslokalet til folketingssalen. Det betyder igen større åbenhed og mulighed for at følge med i, hvad partierne mener om flygtningepolitikken. Det er kun godt. Indvandringen er tidens altoverskyggende politiske spørgsmål.

Det interessante ved denne tekst er, at den er et uddrag af en leder. Og en leder er en argumenterende genre, men netop dette uddrag er en redegørelse om forhandlinger. Men selvom mere end halvdelen af "stemmerne" går til kategorien redegørelse end til de to andre kategorier, så kommer argumentation ind på en flot andenplads. Og det skyldes en enkelt sætning: "Det er kun godt." Et par af besvarelserne udpegede sætningen som grund til at vælge argumentation (se billede).

K 21

1.
Der var lagt op til et bredt forlig om flygtningepolitikken. Alt tyder på, at Dansk Folkeparti ikke vil være med, fordi partiet ikke kan få kravet om statslige flygtningelandsbyer indfriet. I stedet er det nu op til Folketinget at behandle de lovforslag, som udlændingeminister Inger Støjberg fremlægger.
For vælgerne indebærer det, at forhandlingerne flyttes fra forhandlingslokalet til folketingssalen. Det betyder igen større åbenhed og mulighed for at følge med i, hvad partierne mener om flygtningepolitikken. Det er kun godt. Indvandringen er tidens altoverskyggende politiske spørgsmål.

Er 1) a: redegørelse b: beskrivelse c: argumentation

2)
Kære Mette Frederiksen, Henrik Sass og Thor Møger
I jeres valgstrategiske bog har I måske taget et stik hjem. Men I har gjort vold på selve fundamentet for jeres parti. For når I indgår en alliance med DF om oprettelsen af afskærmede statslige flygtningelandsbyer, så kan I ikke påstå, at det her handler om at hjælpe mennesker. For DF har fuldkommen ret. Det her forslag vil ødelægge integrationen.

”Det er kun godt” er et vurderende udsagn og en påstand med resten af teksten som belæg. Og derfor er der tale om en argumentation. Men hovedparten af teksten er en redegørelse om forhandlinger om flygtningepolitikken. Og besvarelsene tyder på, at denne overvægt gjorde, at tekststykket primært blev kategoriseret som redegørelse.

Dette ræsonnement kan man teste ved ganske simpelt at fjerne sætningen (og den næste med, som selv fungerer som belæg for påstanden). Hypotesen er, at der vil være flere i redegørelse og færre i argumentation - og nok stadig nogle i beskrivelse.

Tekst 5

Med Lukas Grahams enorme succes de seneste år vejrer nye soulstemmer morgenluft. Vel at mærke stemmer, der er eksponenter for den mere legesyge og traditionelle soul. Den danske sanger Patrick Dorgan har allerede rumsteret i radioen og kaster nu svendestykket Painkillers på gaden.

Som sagt er det uafgjort i undersøgelsen, om teksten er en beskrivelse eller en redegørelse. Det giver dog bedst mening at sige, at teksten redegør for, at der kommer nye soulsangere frem (i Danmark), end man kan sige, at teksten beskriver en ny situation, hvor nye soulsangere dukker op. Den har muligvis også et narrativt aspekt, som jeg ikke har været opmærksom på, inden jeg lavede undersøgelsen – påpeget efterfølgende af fagfællen.

Den kunne muligvis gøres mere redegørende ved at tilføje en afsluttende sætning som den følgende: ”Om soul vinder på bekostning af pop, kan kun tiden vise.” Grunden til, at denne sætning skulle trække i retning af redegørelse, er, at den er mindre konkret og dermed mindre beskrivende, også i forhold til det foregående, der nævner konkrete soulartister, Lukas Graham og Patric Dorgan.

Hvad angår tekst 6, så er den mindre tvetydig end tekst 5 med en klar overvægt mod argumentation. Men den har en stor portion stemmer på beskrivelse. Det har måske en grund.

Tekst 6

Danmark er ledet af ignoranter og skidesprællere – og her tager vi ikke ved lære af fortidens fejltagelser. Tænk at dem der tjener mest herhjemme, ønsker vi almindelige danskere skal ribbes endnu mere, røvhuller....

Jeg gætter på, at de fleste, der læser dette, vil tænke, at det kunne være et læserbrev med den voldsomme tone. Og at det derfor også er en argumentation. Problemet er nok, at det er svært at se, hvad der argumenteres for, er første sætning påstand og anden belæg, eller er det omvendt, eller er det bare urelaterede påstande, ren påståelighed? Hvis det sidste, så falder det naturligt at sige, at det er en beskrivelse af en plyndrende overklasse, der i bedste Olsen-stil kaldes ignoranter, skidesprællere og røvhuller. Det letteste vil være at indføre en argumentmarkør: ”Derfor ønsker dem, der tjener mest herhjemme, at vi almindelige danskere skal ribbes endnu mere, de røvhuller...” Men det kunne også være at tilføje sætningen ”Det vil/skal vi ikke finde os i længere”. Dette bliver så påstanden og selve teksten belægget.

Med disse ændringer i de tre tekster er der basis for en ny undersøgelse, hvor hypotesen er, at de vil være klarere kategoriseret end før. Man kunne tilsvarende ændre de utvetydige tekster for at gøre dem mindre utvetydige for at se, hvilke sproglige virkemidler, der kan ændre kategoriseringen.

9. Anden undersøgelse

For at teste hypotesen nævnt ovenfor, at ændringerne i de tre tekster ville medføre at resultaterne blev mere utvetydige, blev der foretaget en ny undersøgelse. For ikke at de tre andre tekster, #2, #3 og #4, bare skulle overføres til den nye undersøgelse, er også de blevet eksperimentelt manipuleret. Men her er bestræbelsen så omvendt, at gøre dem mere tvetydige.

Ændringerne er således:

Tekst 1: at slette ”Det er kun godt”

Der var lagt op til et bredt forlig om flygtningepolitikken. Alt tyder på, at Dansk Folkeparti ikke vil være med, fordi partiet ikke kan få kravet om statslige flygtningelandsbyer indfriet. I stedet er det nu op til Folketinget at behandle de lovforslag, som udlændingeminister Inger Støjberg fremlægger.

For vælgerne indebærer det, at forhandlingerne flyttes fra forhandlingslokalet til folketingssalen. Det betyder igen større åbenhed og mulighed for at følge med i, hvad partierne mener om flygtningepolitikken. ~~Det er kun godt.~~ Indvandringen er tidens altoverskyggende politiske spørgsmål.

Tekst 2: at slette de to sidste sætninger

Kære Mette Frederiksen, Henrik Sass og Thor Møger
I jeres valgstrategiske bog har I måske taget et stik hjem. Men I har gjort vold på selve fundamentet for jeres parti. For når I indgår en alliance med DF om oprettelsen af afskærmede statslige flygtningelandsbyer, så kan I ikke påstå, at det her handler om at hjælpe mennesker. ~~For DF har fuldkommen ret. Det her forslag vil ødelægge integrationen.~~

Tekst 3: at tilføje sætningen ”Det er huset alle drømmer om”.

Huset ligger smukt placeret på en skrænt med udsigt over Middelhavet, den vilde natur, klipperne og den tropiske kyststrækning med et mangfoldigt dyreliv. (TILFØJET:) Det er huset alle drømmer om.

Tekst 4: at tilføje sætningen ”Mere shoegazer-agtigt bliver det ikke”.

Guitaristen Tim Sults sceneshow bestod eksempelvis i, at han på et tidspunkt gik tre skridt tilbage. Duknakket stod han der over sin guitar og i sin egen verden, hvor han som en stille kontoristtype lignende en, som ved et uheld havde fået en Motörhead-T-shirt på. (TILFØJET:) Mere shoegazer-agtigt bliver det ikke.

Tekst 5: at tilføje sætningen ”Om soul vinder frem på bekostning af pop, kan kun tiden vise”.

Med Lukas Grahams enorme succes de seneste år vejrer nye soul-stemmer morgenluft. Vel at mærke stemmer, der er eksponenter for den mere legesyge og traditionelle soul. Den danske sanger Patrick Dorgan har allerede rumsteret i radioen og kaster nu svendestykket Painkillers på gaden. (TILFØJET:) Om soul vinder på bekostning af pop, kan kun tiden vise.

Tekst 6: at tilføje sætningen ”Det skal vi ikke finde os i længere”.

Danmark er ledet af ignoranter og skidesprællere - og her tager vi ikke ved lære af fortidens fejltagelser. Tænk at dem der tjener mest herhjemme, ønsker vi almindelige danskere skal ribbes endnu mere. (TILFØJET:) Det skal vi ikke finde os i længere.

9.1. Forsøgspersoner

Jeg brugte til den forrige undersøgelse mine egne to hold, og de kan jo selvsagt ikke genbruges, uanset at der er gået mere end tre måneder. Det lykkedes mig at låne to andre underviseres hold, Hold 1 og Hold 2, der begge var i gang med 4. semester. Det ene hold mødte jeg til videnskabsteori-kurset, det andet til kurset i svensk.

Hold 1: 18 besvarelser, 16 kvinder og 2 mænd. Gennemsnitsalderen er 23,5 år.

Hold 2: 27 besvarelser, 22 kvinder og 5 mænd. Gennemsnitsalderen er 23 år.

9.2. Resultater

Først Hold 1:

Hold 1	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	16	1	0	4	12	1
Beskrivelse	6	0	17	16	4	0
Argumentation	4	18	3	1	2	16
Vinder	Red.	Arg.	Beskr.	Besk.	Red.	Arg.

Tabel 4: Resultat for Hold 1

Hold 2:

Hold 2	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	22	0	1	3	17	0
Beskrivelse	7	0	26	23	6	1
Argumentation	0	27	1	1	3	25
Vinder	Red.	Arg.	Beskr.	Besk.	Red.	Arg.

Tabel 5: Resultat for Hold 2

Samlet Hold 1 og 2:

Hold 1 og 2	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	39	1	0	7	29	1
Beskrivelse	13	0	43	39	10	1
Argumentation	4	45	4	1	5	41
Vinder	Red.	Arg.	Besk.	Besk.	Red.	Arg.

Tabel 6: Resultat for Hold 1 og 2

9.3. Resultater

Jeg bemærker to ting: at de studerende i instruksen denne gang har fået lov til at sætte mellem 0 og 3 krydser i hver besvarelse, at de med andre ord ved at sætte mere end et kryds kunne udtrykke usikkerhed mellem kategorierne eller ved ikke at sætte kryds kunne udtrykke, at kategorierne ikke dækker for dem. Begge muligheder blev taget i anvendelse i meget begrænset omfang. Og det andet: at hypotesen bag den nye undersøgelse var med ændringerne at gøre de mere tvetydige besvarelser mere entydige (tekst 1, 5 og 6) og de entydige mere tvetydige (tekst 2, 3 og 4).

Det kan af tabellerne ses, at både Hold 1, Hold 2 og det samlede resultat har en utvetydig vinder af kategoriseringen. Så et indlysende første resultat er, at tekst 5 er blevet mere entydig i sin fremstillingsform, idet hold 4 havde lige mange stemmer for kategorierne redegørelse og beskrivelse. Og hvor det samlede resultat for tekst 5 i det første forsøg

også var næsten lige. Det er ikke tilfældet her. Både Hold 1, Hold 2 og det samlede resultat er entydigt i udpegning af redegørelse som vinder.

Men for at gøre resultaterne sammenlignelige laves det samlede resultat for begge undersøgelser om til procenter.

Hold 3 og 4 i %	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	52%	12%	2%	14%	49%	8%
Beskrivelse	20%	2%	95%	85%	45%	25%
Argumentation	28%	85%	2%	0%	5%	67%

Tabel 7: Resultat i procent for Hold 3 og 4, første undersøgelse.

Hold 1 og 2 i %	Tekst 1	Tekst 2	Tekst 3	Tekst 4	Tekst 5	Tekst 6
Redegørelse	69%	2%	0%	14%	65%	2%
Beskrivelse	23%	0%	91%	82%	22%	2%
Argumentation	7%	97%	8%	2%	11%	98%

Tabel 8: Resultat i procent for Hold 1 og 2, anden undersøgelse.

Hvis vi starter med at gennemgå resultaterne for de tvetydige resultater (teksterne 1, 5 og 6), så kan vi konstatere, at for tekst 1's vedkommende er resultatet betragteligt ændret. Dels er der sket et kraftigt fald i kategorien argumentation, og dels er redegørelse blevet endnu mere foretrukket end før – også set i forhold til beskrivelse, idet denne kategori er vokset meget mere end beskrivelse. Ændringen – udeladelsen af den vurderende sætning – har således vist sig effektiv.

I tekst 5 var forskellen mellem de to konkurrerende kategorier, redegørelse og beskrivelse, minimal. Men forskellen er nu betragtelig, teksten bliver af et stort flertal betragtet som redegørelse og ikke beskrivelse. Men samtidig er den argumentative kategori fordoblet, men er ikke i nærheden af de to andre kategorier. Ændringen har således været klagørende i retning af redegørelse og samtidig trukket argumentation med.

Selv om tekst 6 havde en stor overvægt i argumentation, så var der en stor andel af besvarelsenerne, der kategoriserede teksten som beskrivelse. Ændringen har gjort teksten til en helt entydig argumentativ fremstillingsform.

Samlet gælder det derfor for de oprindeligt tvetydige tekster, at ændringerne af dem har gjort dem mere entydige. Hypotesen for dem har dermed holdt stik.

Hvis vi nu vender os mod de mere utvetydige tekster, hvor hypotesen var, at ændringerne skulle gøre teksterne mindre entydige, så kan vi straks se, at det ikke skete uden videre. Tekst 2 er i første undersøgelse primært en argumentation, men med en pæn portion redegørelse. Dette er ikke tilfældet i 2. undersøgelse. Her er teksten nu helt entydigt kategoriseret som argumentation. Det kan skyldes, at argumentmarkøren *for* ikke er fjernet, som det påpeges af fagfællen. Den er måske blevet mere vægtig i den kortere tekst.

I tekst 3 er teksten i 1. undersøgelse entydigt en beskrivelse. Dette ændrer sig ikke i 2. undersøgelse, selv om der er en lille forøgelse af den argumenterende kategori. Ændringen har således ikke gjort en forskel.

I sidste tekst, tekst 4, gælder det samme. Ingen væsentlig forskel i resultatet.

Samlet for de entydige kan det altså konkluderes, at ændringerne, som skulle have gjort dem mere tvetydige, ikke har haft den forventede effekt. De er forblevet entydige (evt. se nærmere på ændringer for at analysere sig frem til en forklaring).

Samlet for alle 6 tekster kan man konkludere, at ændringerne gjorde en effekt for de mere tvetydige tekster, især den meget tvetydige tekst 5 og ikke gjorde nogen forskel for de entydige. Min mavefornemmelse var også i den retning. Det forekom mig lettere at finde måden, hvorpå jeg kunne ændre de tvetydige, end jeg kunne finde sætninger eller

sletninger, der ville ændre de utvetydige fremstillingsformer. Jeg tror, det er tilfældigt og ikke noget iboende i problemstillingen.

Konklusion

Når man arbejder med et teoretisk begreb som fremstillingsformer, så arbejder man, som fx Ole Togeby (2014), intuitivt, dvs. lader sine definitioner skabe et katalog af fremstillingsformer. Den kan man så arbejde tekstanalytisk med og på den måde vise deres konkrete eksistens inde i forskellige teksttyper. Men man kan også gøre som jeg har gjort her. Undersøgelsen er med til at godtgøre, at fremstillingsformer har en intersubjektiv eksistens eller realitet. Det er en viden, som vi, in casu de unge studerende, besidder, og som kan udnyttes til at kategorisere tekster efter.

Litteratur

- Jørgensen, Charlotte & Mette Onsberg (2008) *Praktisk argumentation*. København: Samfundslitteratur.
- Premack, David & Ann Premack (1983) *Mind of an ape*. New York: W.W. Norton & Co. Inc.
- Togeby, Ole (2014) *Bland blot genrerne – ikke tekstarterne! Om sprog, tekster og samfund*. København: Samfundslitteratur.